

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Auctarium. Sive Additiones Ad Viri Clarissimi Henr. Zoesii
J.V.D. Universum Jus Canonicum**

**Geismar, Justus Moritz von
Coloniæ Agrippinæ, 1691**

Ad tit. XXVI. de præscript.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62259)

tui, & sic eo tempore vellet uti privilegio, quo illud jam extinctum est & cessat, defensor autem in illo tempore utitur quò durat adhuc privilegium. Neque obstat si dixeris hoc modo privilegium personale quod fideiussori non prodest, nec prodesse principali, cum Fideiussor excussus regressum suum habeat contra principalem, sicut potest esse casus in materia competentia, quæ exceptio postea fideiussori opponi non potest. Respondetur, quod verum sit fideiussori directè non prodesse similem exceptionem personalem, id est, quod fideiussor conventus non possit in persona propria eam opponere, prodesse tamen ipsi per indirectum, hoc est, quod Fideiussor conventus denunciare debeat suo principali se esse conventum, & petere ut is in iudicio compareat & causam defendat, quo factò principalis in iudicio comparere tenetur, & protestari ne fideiussor excutatur, cum suâ intererit ipsum non excuti, & hoc modo salvabitur etiâ fideiussor, qui si denuntiatione negligat facere, damnâ quod postea patitur, suâ debet facilitati imputare.

Quæres secundo. An Exceptio moratorii prodest fideiussori? Resp. quod sic, ratio, quia aliâ esset inutilis ipsi principali, cum fideiussor excussus directè conveniret principale, qui illi obijcere cum effectu non potest moratorium, quod quidem competit cõtra creditores respectu moratorii anteriores, non autem quoad creditores posteriores, qualis est fideiussor, qui primò creditor fit per solutionem. Quibus nihil obstat, quod cessionis beneficium non

prodest fideiussori, quia fideiussor in illum casum accipitur, qui fortè debitor cedat bonis, ut mirum non sit, eo in casu beneficium hoc tunc personale esse, neque transire in fideiussorem § *fin. In sit. de replicat.*

Ad num. 5. in fin. adde: Judex ad proponendas Exceptiones dilatorias debet certum terminum statuere, post quem reus eas opponens non est audiendus, nisi in tribus casibus exceptis, ita Gonzalez ad cap. pastoral s. 4. h. t. Notandum tamen, quod Exceptio excommunicationis etsi dilatoria sit, potest opponi in quacunque parte litis, ideoque à quibusdam dicitur esse anomala. Gonzal. ad cap. Exceptionem 12. h. t.

Ad num. 9. in fin. adde: Et observandum, quod si reus excipiat de excommunicatione actoris, non obstat reo replicatio de communicatione cum excommunicato actore, ita Gonzal. ad cap. à nobis 2. h. t.

Potest etiam excommunicatus pro Ecclesiæ suæ defensione opponere contra Electum, excommunicationis exceptionem, nec repellatur simili excommunicationis replicatione. Gonzal. ad cap. dilecti 8. h. t.

A. D. T. I. T. XXVI.

De Prescriptionibus.

Ad num. 4. circa finem ante hæc verba, & hoc quoad res immobiles: *adde:* Per tricennalem possessionem loca unius Diocesis præscribuntur ab alio Prelato ipsius Provinciæ. Gonzal. ad cap. 3. h. t.

Paro-

Parochus per 40. annos præscribit jus quartæ decimarum, & mortuario- rum contra Episcopum, nec minori tempore quàm 40. annorum contra Ecclesiam præscribitur. Gonzal. ad cap. 4. h. t.

Ad num. 6. in fin. adde: Probatâ autem interruptione præscriptio cessat. Gonzal. ad cap. illud autem 8. h. t. Sic etiam tempore hostilitatis, vel cum in judicio agi non potest, cessat præscriptio. Gonzal. ad cap. 10. h. t.

AD TITUL. XVII.

De Sententia & re judicata.

AD nu. 2. in fin. adde: Ubi sciendum, sententiam prout supra insinuatum est, duplicem esse, aliam definitivam, & aliam interlocutoriam Definitiva est iterum duplex, absolutoria & alia condemnatoria. interlocutoria eodem modo duplex est merè interlocutoria, & alia habens vim definitivæ. Illa est quæ prolata non facit præjudicium irreparabile, & potest ab eodem judice revocari: hæc autem est, quæ parit præjudicium irreparabile, id est tale, quod per definitivam emendari, aut reparari non potest, v. g. si Judex minorem petentem restitui in integrum, pronuntiet eum non esse minorem,

Sunt & alix inter utramque differentix, sic definitiva revocari non potest, quia Judex est functus suo officio, ne quidem quoad accessoria, expensas nimirum aut fructus, cum sequantur naturam principalis, modò tamen sententia definitiva sit valida, &

enim nulla sit, tunc idem Judex eam revocare potest, & denuò cognoscere potest, c. 24. h. t.

Merè interlocutoria autem revocari indistinctè potest, etiam post appellationem interpositam, & quidem ab eodem Judice qui eam tulit, eò quod in merè interlocutoria Judex à quo retineat jurisdictionem, cap. cum cessante inf. de appellat.

Dices jus parti quæsitum non potest ei auferri, ergò Judex non potest revocare interlocutoriam sententiam alterâ parte invitâ, quia jus quæsitum est alteri parti per lapsum decem dierum. Resp. Jus parti quæsitum irrevocabiliter invitâ parte tolli non potest, concedo, revocabiliter quæsitum non potest tolli, nego. Et dat hujus rei paritatem Vallens. h. t. §. 2. n. 6. dum inquit, quod etiam in donatione mortis causâ & contractibus innominatis parti jus quærat, & tamen alteri adhuc pœntere liceat, & hoc modo jus quæsitum tollatur. Interlocutoria igitur revocari potest tam expressè quàm tacitè, veluti si Judex testem, quem pronuntiavit non admittendum, postea admittat, dictum suum tacitè revocasse dicendus est, quod etiam Judicis successori, & Judici appellationis licere statuitur in cap. solum & cap. fin. de appellat. in 6. & tandiu revocari potest, donec executioni mandata non fuit, cum illo casu res non sit amplius integra. Aliter adhuc differunt, quod sententia definitiva debeat ferri in scriptis, cum interlocutoriam sufficiat recitari sine scripto. L. fin. C. comminat. Epistol. Item definitiva ferri debet servato juris ordi-